

AI jako motor české ekonomiky

Jak může AI pomoci české ekonomice posunout se k vyšší přidané hodnotě? Bude z Prahy jedno ze světových center umělé inteligence a co pro to musíme udělat? A staneme se mozkiem robotické revoluce?

Institut pro politiku a společnost ve spolupráci se společností **Microsoft** na téma umělé inteligence ve vztahu k ekonomice pořádali 7. května 2019 v **Americkém centru** v Praze debatu, na které vystoupili:

S úvodním slovem **Dita Charanzová**, poslankyně, Evropský parlament, místopředsedkyně, Výbor pro vnitřní trh (IMCO), ALDE/ANO; a s příspěvkem Česko jako inovační lídr **Karel Havlíček**, ministr, Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky.

PANEL 1: Výzvy a příležitosti umělé inteligence:

Milena Hrdinková, náměstkyně pro řízení Sekce pro evropské záležitosti, státní tajemnice pro evropské záležitosti, Úřad vlády České republiky; **Silvana Jirotková**, politická náměstkyně, Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky; **Pavel Kordík**, proděkan pro spolupráci s průmyslem, Fakulta informačních technologií, České vysoké učení v Praze.

PANEL 2: Dopady umělé inteligence na společnost:

Aleš Chmelař, náměstek pro řízení sekce evropské, Ministerstvo zahraničních věcí; **Josef Středula**, předseda, Českomoravská konfederace odborových svazů; **Robert Pelikán**, bývalý ministr spravedlnosti, partner v advokátní kanceláři Wolf Theiss.

Moderátorem debaty byl **Jan Macháček**, předseda správní rady Institutu pro politiku a společnost.

Dita Charanzová na úvod podotkla, že se věnuje řadu let v Evropském parlamentu tématu umělé inteligence (AI). Podle ní to, co prožíváme, ukazuje, že digitální evoluce či revoluce není sci-fi, ale realita našeho každodenního života. Z toho důvodu musíme legislativu nastavit tak, abychom byli připraveni. EU si podle Charanzové v posledních letech uvědomuje, že nejsme tím primárním místem na světě, kde se AI vyvíjí. Evropské investice do AI byly třetinové oproti Asii a šestinové oproti S. Americe. Spustil se tak masivní program na koordinaci aktivit s cílem sloučit investice z veřejných a privátních zdrojů. Cílem je mobilizovat až 20 miliard.

Nový finanční rámec EU také přináší nové projekty. Zmínila projekt Digital Europe, který je klíčem rozvoje AI. Zásadní je podle poslankyně koordinace mezi soukromými firmami a veřejnými institucemi, resp. jakým způsobem vytvoříme fondy a budeme podporovat startupy tak, aby rostly. Důležité je také vytvořit datové podmínky a jednotný datový prostor. Tomu pomáhá přijetí nařízení o volném toku dat. Vytvořila se tak pátá svoboda - pilíř, aby AI fungovala v EU.

Jednou z výzev je pro Charanzovou otázka bezpečnosti a odkázala tak na přijetí aktu o kyberbezpečnosti. Z hlediska etiky se také objevuje celá řada otázek: Jak moc vše budeme schopni kontrolovat - měnit - vypínat. Co se bude dít s

našimi daty. Důležitý je podle ní transparentní a odpovědný přístup, aby byla posílena důvěra. Bez důvěry nevyužijeme celý potenciál, který AI nabízí.

Karel Havlíček vzpomenu svou nedávnou návštěvu USA, kde prosazoval naši inovační strategii - ČR země budoucnosti, a potkával se s lidmi a firmami pohybujícími se v oblasti AI. Ministr pocítil hrdost, když se setkal s admirálem z oblasti námořního výzkumu. Admirál totiž zmínil, že společně s českými vědci Američané vyvíjí algoritmy, které pomáhají při akcích proti pirátům. Na univerzitě v Marylandu posléze vedl diskusi o vzájemné spolupráci, kdy tamní vědci využívají české zkušenosti z oblasti technologií pro rozpoznávání obličejů. Pro ČR je a bude AI výzva i vzhledem k tomu, že jsme napojeni na Německo, které je lídrem.

Téma AI je také potřeba vnímat nejen v souvislosti s průmyslem 4.0, ale také v kontextu, že uživatelé budou mít nástroje, co jim usnadní život. Dále je tu také otázka bezpečnosti. Ministr podtrhnul, že v USA přijali AI jako jednu z priorit pro zajištění bezpečnosti a obrany před kyberútoky.

I pro občana by AI měla být jedním ze základních nástrojů. ČR je lídrem v "konverzační" AI, u které např. dochází k simultánnímu tlumočení. Vytváří se i technologie pro nevidomé v podobě brýlí, které převádějí obraz do mluveného slova. V ČR pracuje v oblasti AI 500 vědců a 450 Ph.D. studentů.

Ministr také zmínil nedávno přijatou strategii a její tři pilíře - aplikaci AI do průmyslu, do bezpečnostní oblasti a do zmíněné oblasti "konverzační". Uvedl rovněž, že přijetí strategie bylo předpokladem, aby ČR mohla získat jedno z center excellence umělé inteligence, která budou ve čtyřech zemích Evropské unie. Pokud se nám jedno z center podaří získat, staneme se podle Havlíčka v této oblasti elitní zemí. S tím souvisí i přísun kapitálu nejen pro vědce a studenty, ale i pro firmy a startupy. Abychom centrum získali, bude to znamenat obrovský lobbying s tím, že naše výchozí pozice je v rámci regionu velmi dobrá.

V rámci prvního panelu věnovaného výzvám a příležitostem umělé inteligence **Milena Hrdinková** uvedla, že AI je prioritou nejen pro ČR, ale i pro EU. ČR má podle ní v oblasti AI a digitálního trhu obrovský potenciál. Nicméně za nedostatek považuje, že někdy naše znalosti a schopnosti neumíme dostatečně "prodat". To si podle ní vláda uvědomuje a podniká aktivity, které mají úsilí českých subjektů podpořit.

Hrdinková zdůraznila, že projekt centra excellence stojí mimo kohezní a strukturální politiku. Budeme tak soutěžit s těmi nejlepšími a nejrozvinutějšími v Evropě. V tomto kontextu je třeba zamyslet se nad tím, jakým směrem je náš talent uplatnitelný a jak ho budeme propagovat. Důležité je rovněž neopomenout, že centra musí být navzájem komplementární. Využít bychom měli silných partnerů, se kterými můžeme spolupracovat. Hrdinková apelovala na to, aby se jednotlivá pracoviště dokázala spojit tak, aby výsledný komplex dokázal jednohlasně a koordinovaně přesvědčit v tom, že dané centrum má být v ČR. Podle státní tajemnice je třeba nezapomenout, že 4 centra budou mít přeshraniční působnost a česká pracoviště se tak mohou zapojit i do aktivit dalších center.

Silvana Jirotková se ztotožňuje s tvrzením, že ČR má v této oblasti velký potenciál. O tématu AI je podle ní potřeba mluvit ještě více s tím, že samotná debata je jednou z priorit. ČR má podle ní velkou vědeckou základnu a talent, který nám ale občas dochází. Proto je potřeba k nám lákat talenty ze zahraničí. Apelovala rovněž na potřebu vzájemné koordinace, protože ČR je "malý rybník", a proto je potřeba táhnout za jeden provaz, abychom se dokázali prosadit na mezinárodním poli.

Podle Jirotkové je důležitá tvorba podmínek pro rozvoj, kdy dotace neřeší vše. Jde hlavně o vytvoření ekosystému, co se týče právních podmínek apod. Nejvýznamnější roli ale podle ní hrají samotné firmy, které musí inovovat a adaptovat se tak, aby neztratily konkurenční výhodu.

Pavel Kordík podotkl, že se problematikou AI zabývá již 20 let nejen po vědecké, ale i po aplikační stránce. Podle něj je pro rozvoj AI potřebná celospolečenská podpora. Lidé by si měli uvědomit, že je to nutnost, kterou pokud se nenaučí, bude to pro nás znamenat konkurenční nevýhodu. Jako problém vidí, že i když naše univerzity vyprodukovaly řadu talentů, ty se následně "rozprchly" po světě. Naším cílem by mělo být, aby talenty zůstaly u nás a vyprodukované se následně prodalo do světa.

Kordík rovněž zmínil finanční otázky, že na AI není potřeba např. drahý urychlovač částic apod, ale i např. jeden

student dokáže vymyslet byznys, který dokáže vydělat velké peníze. Klíčové je podle něj navyšování kapacit na univerzitách. Jako příklad dobré praxe uvedl projekt Prague AI, do kterého jsou zapojeni ČVUT, Univerzita Karlova a město Praha. Prague AI je podle něj obrovský úspěch. Nicméně jde o "zárodek", který ale může přispět k budování celého ekosystému.

V druhém panelu o dopadech umělé inteligence na společnost se **Aleš Chmelař** na věc podíval z hlediska vlivu na trh práce. Podle něj budou dopady v kontextu rozvoje AI a průmyslu 4.0 více zasaženy průmyslové země ve střední a východní Evropě. Nicméně nutné je uvědomit si, že AI je jen nový výrobní prostředek, který bude vyžadovat méně práce. Potenciál "vytažení" přidané hodnoty skrz práci tak bude nižší. Podle Chmelaře nebudou dopady natolik zasaženy především bohatší regiony.

Pro ČR nicméně bude zásadní, aby se dokázala napojit na vyšší celky, a to jednak z hlediska spojenců, ale také kontinentu. Pokud dokážeme zachytit trend a budeme v pomyslné revoluci na špičce, můžeme z toho následně těžit po desítky let.

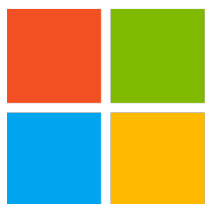
Josef Středula zmínil řadu sporných témat s ohledem českého přístupu vůči EU. "Jestliže něco chceme, nemůžeme se tvářit, že nás mají všichni podpořit, ale my nikoho nepodpoříme," upozornil. I přesto je ale důležité zajistit, aby vytvořená přidaná hodnota měla pozitivní dopady primárně na ČR. Řada společností v ČR jsou totiž dceřiné firmy ze zahraničí, kdy zisk odchází do mateřských zemí. V zahraničí je následně podporován výzkum a vývoj. Podle Středuly se tak musíme dostat do jiné fáze řetězce.

Předseda odborů rovněž varoval před tím, že v ČR zaostává systém celoživotního vzdělávání. Podle něj by byl vhodný tzv. severský systém stát-zaměstnavatel-zaměstnanec.

Robert Pelikán se zaměřil na otázky právní regulace. Podle něj bychom měli odolat tomu, abychom přílišně měnili právo. Společnost očekává, že když se mění společenské poměry, má se měnit i právo. Právu ale lépe sluší retrospektivní pohled, tj. zkušenost z již nastalých a rozhodnutých skutečností, připomenul. Pro bývalého ministra je z právního hlediska představa "potulování autonomních robotů" stejná jako potulování psů.

Také varoval předtím, aby se pravidla pro budoucnost vytvářela na základě předtuchy. Jako příklad uvedl regulace z 90. let týkající se elektronického podpisu. Tím podle něj došlo ke zbrždění rozvoje elektronické formy komunikace. Zásadní je podle exministra dívat se, zda problémy nedokážeme vyřešit současnými právními normami. A pokud ne, tak normy velmi opatrně měnit.

Spolupředatelem akce je

Microsoft
